

EXISTĂ DOAR O SINGURĂ ALIANȚĂ

✎ Mihail RICINSCHI

București și Bruxelles

Pe 11 ianuarie 2008, după ce discutase cu oficialitățile României agenda summitului și fusese informat asupra stadiului pregătirilor, Jaap de Hoop Scheffer anticipa: „Cu siguranță, cel mai mare summit din istoria Alianței se va desfășura fără probleme”.

Avea în vedere atât întrunirea șefilor de state și guverne, element central al evenimentului, cât și activitățile asociate acestuia: ● Întâlnirea reprezentanților națiunilor participante la ISAF, Forța Internațională de Asigurare a Securității, desfășurată în Afganistan, ● Întrunirea Consiliului Parteneriatului Euroatlantic și ● Lucrările Comisiei NATO-Ucraina.

La sfârșitul lunii, de astă dată, la Cartierul General de la Bruxelles, Președintele Traian Băsescu relua în cadrul Consiliului Nord Atlantic agenda summitului și prezenta emblema acestuia. „O întrunire la cel mai înalt nivel al Alianței este nu doar o întâlnire de lucru, ci și un simbol al unității transatlantice, al valorilor pe care le împărtășim, al securității noastre și al viitorului comun. În acest context, o întrunire simbolică are nevoie și de o emblemă simbol. Este și cazul acestui logo, a cărui temă centrală este ideea de libertate, sugerată de aripile monumentului de la București. Cât se poate de potrivită această alegere, din moment ce însăși alianța noastră este întemeiată pe această aspirație”, declara Secretarul General.

Washington și Vilnius

Pe 6 februarie, în fața Comisiei pentru armată, a Senatului american, Secretarul de Stat al apărării, Robert Gates, avertiza că NATO riscă să devină o „alianță dublu stratificată”, dacă statele ale organizației vor refuza să susțină cu trupe și echipament compania din Afganistan: „Sunt aliați care luptă și se sacrifică pentru asigurarea securității și alții care refuză să o facă. O asemenea atitudine, mai ales dacă va continua, aruncă o umbră asupra viitorului nostru comun”. Pe de o parte, era apreciată prezența militarilor din Australia, Canada, Danemarca, Olanda și Marea Britanie în cele mai „fierbinți” zone ale teatrului de acțiuni. Pe de altă parte, fără a fi explicită însă, era vizată și lipsa de angajare a Germaniei, care își menține contingentul de reacție rapidă în nordul relativ liniștit, în loc să îl transfere în regiunile din sud, în care au loc luptele cu militanții talibani. În plus, era vizată și instruirea precară în domeniul operațiilor anti-insurgență a tuturor trupelor

Extrem de încărcată în fiecare an, Agenda NATO pe 2008 își are, cu certitudine, centrul de greutate în primul trimestru, servind într-un eveniment de maximă importanță al calendarului Alianței – summitul din aprilie. În consecință, o trecere în revistă a acesteia este mai mult decât necesară, întrucât oferă o perspectivă asupra subiectelor care vor fi abordate pe timpul lucrărilor și focalizează atenția pe acele aspecte, care, deocamdată, sunt nuanțe și sensuri, dar pot deveni concepte și strategii, prin deciziile ce se vor lua la nivelul șefilor de state și guverne.

Sunt vizate, evident, cele două întruniri informale ale miniștrilor Alianței și vizitele Secretarului General, Jaap de Hoop Scheffer, cele mai importante fiind, în ordine cronologică, la București și Washington. Onorantă asociere, dar firească, și nu doar pentru că România va fi gazda summitului.

Alianței, aflate cu mult sub nivelul de pregătire și dotare al militarilor americani. Comisia senatorială aproba discursul lui Gates și îl îndemna să insiste în demersul său, astfel încât toți aliații să își respecte angajamentele asumate asupra participării în Afganistan. Iar pentru a confirma dezbaterile (în fond, frustrările, și nu

Alianței, cât și rostul și locul discuțiilor bilaterale între Statele Unite și alți aliați. Referitor la Afganistan, operație de prim ordin a Alianței, s-a subliniat necesitatea coordonării efortului comunității internaționale și faptul că NATO, cu rol conducător doar în domeniul operațiilor militare, va sprijini orice

doar de la Washington), în zilele dinaintea întrunirii miniștrilor apărării, Condoleezza Rice și David Miliband, șefii diplomației americane și britanice, făceau o vizită neanunțată în sudul Afganistanului, pentru a lua contact nemijlocit cu zona de conflict. Era clar. Lucrurile ieșiseră de sub incidența unei simple declarații. Fie ea și a lui Robert Gates.

Pe acest fundal, pe 7 februarie, chiar la sosirea la Vilnius, unde urma să se întâlnească minștrii apărării din NATO, Jaap de Hoop Scheffer declara: „Există o singură Alianță, nu una compusă din două tabere. Iar în Afganistan și Kosovo, sunt prezente toate statele Alianței. Este adevărat, pentru a combate insurgența talibană, sunt necesare efective suplimentare, dar cererea de trupe trebuie formulată și discutată doar în cadrul întâlnirilor reprezentanților Alianței”. Era mai mult decât o precizare fermă și necesară. Secretarul General cerea limpede ca problemele delicate să fie discutate „cu ușile închise”. Nimic mai firesc pentru toate întrunirile în format „informal”. Transparența are limitele ei în toate etapele în care se pregătesc deciziile importante.

În decursul întrunirii, miniștrii au discutat căile prin care Alianța își poate spori eficiența în ceea ce privește asigurarea securității, accentul fiind pus pe apărarea sistemelor informatice (cyber defence), una dintre cele mai recente provocări din domeniul securității, și Forța de Răspuns, dar și pe apărarea antirachetă, pe marginea căreia au fost abordate atât rolul

organizație internațională, care dorește să se implice în activitățile de reconstrucție și dezvoltare.

Din nou, Washington...

Pe 29 februarie, Jaap de Hoop Scheffer se întâlnea cu Președintele Bush, Vicepreședintele Dick Cheney, Condoleezza Rice, Robert Gates și Consilierul pentru Securitate Națională, Stephen J. Hadley, pentru a discuta chestiuni de pe agenda summitului, în principal, ● succesul din zonele de conflict din Afganistan, dar și ceea ce mai trebuie făcut pentru consolidarea acestuia, atât din punct de vedere militar, cât și civil; și ● extinderea Alianței. Dincolo de aceste întrebări, de la care au lipsit (fresc) „detaliile”, unul dintre momentele cele mai importante ale vizitei l-a constituit și discursul „Afganistan și NATO: Edificând Alianța secolului 21”, rostit de Secretarul General la Brookings Institution.

Iată câteva spicuiuri din acesta. Sunt de remarcat pentru că Afganistan este mai mult decât o misiune, fiind laboratorul, poligonul și, în ultimă instanță, teatrul de operații în care se desfășoară această construcție. Și pentru că s-a spus lucrurile pe nume. „Cele mai presente întrebări pentru NATO în aceste zile sunt: Eșuăm în Afganistan? Este solidaritatea noastră în pericol? Suntem martorii apariției a două categorii de aliați?... Ca Secretar General, trebuie să liniștesc valurile, indiferent cine ar fi provocat furtuna.

Dar dacă pledez pentru o mai mare doză de moderație și realism, nu o fac dintr-o obligație profesională, ci pentru că nu ne putem permite să ne jucăm de-a învinuirea, mai ales în public. Trebuie să ne focalizăm atenția pe ceea ce putem face pentru a continua împreună... Cum? Să evaluăm riscurile din Afganistan, stadiul misiunii pe care o avem de îndeplinit acolo și căile de sporire a eficienței operaționale și să dezbaterem particularitățile prezentei alianței noastre într-un mediu nou de securitate... Trăim într-o perioadă în care securitatea internă și cea externă sunt interconectate. Nu avem de ales. Afganistan este o misiune necesară... Dar este și o țară fragilă, situată într-o vecinătate dură. Dacă situația din China, Iran și Pakistan are un impact global, oricare dintre ele poate fi influențată de ceea ce se întâmplă în Afganistan... Angajarea Alianței în Afganistan nu urmărește implantarea valorilor noastre, dar susține un islam moderat, căruia îi dăm șansa pe care o merită... Nu există distincție între dezvoltarea Afganistanului și operațiile militare. Orice pas pe calea unei dezvoltări durabile îndepărtează țara de epoca feudală și erodează forța talibanilor... Chiar dacă Alianța înseamnă 26 de state, culturi și realități diferite, solidaritatea noastră există și se consolidează. Și pentru că avem o singură strategie. Iar eficiența ei este probată de evoluția pozitivă a societății afgane.”

... și iar, Bruxelles

Pe 6 martie, în capitala Belgiei – ultima repetiție generală înaintea summitului: Întrunirea informală a miniștrilor de externe ai Alianței. Subiectele care au focalizat atenția participanților au fost extinderea Alianței și misiunile din Afganistan și Kosovo, dar s-au discutat și relațiile cu Ucraina și Georgia. În fond, acestea vor fi și subiectele care vor fi abordate la București. „În ceea ce privește extinderea”, declara Jaap de Hoop Scheffer, „decizia nu a fost luată, dar momentul acesteia este tot mai aproape. Procesul nu a oboșit și de aceea sper și mă aștept ca la București să putem anunța că familia noastră s-a mărit. Integrarea euroatlantică asigură securitatea. Iar dacă apropierea statelor candidate depinde de sinceritatea aspirațiilor și de succesul reformei interne, decizia o vor lua doar statele membre. Nicio altă parte nu poate influența acest proces. Porțile Alianței rămân deschise”. O dovadă a acestei politici va fi și intensificarea angajării în parteneriatele din Balcanii de Vest. Pentru că principalele state candidate la aderare sunt Albania, Croația și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și pentru că, așa cum concluzionează Secretarul General, „singura soluție pentru o pace durabilă și stabilitate în regiune este integrarea euroatlantică”.

Vom încheia trecerea în revistă aici. „Rămân optimist”, declara Secretarul General la Washington, „pentru că împărtășesc convingerea înaintașilor noștri, care susțineau că singurul lucru care este mai rău decât să lupti într-o coaliție este să lupti în afara ei. Și pentru că atât timp cât NATO funcționează, organizația noastră este cea mai bună alianță”.

Mă tot gândesc! Ce să iau de bun când vine vorba de Hillary Clinton, de Barack Obama sau John Mc Cain, oameni al căror nume este rostit obsesiv pe canalele de televiziune din Statele Unite? Să iau ce scrie în programele lor electorale și repetă ei până la saturație alegătorilor? Să cred în mass-media? Să plec urechea la atacurile reciproce ale candidaților? Căci fiecare speră, prin modul cum îi (des)califică pe ceilalți, să-și pună în umbră și să-și lase în urmă adversarii! Într-un fel sau altul, această campanie electorală – amplă, tensionată, profesionist condusă – aduce cu un mozaic de culori tipătoare. Ți se arată negru cu intenția de a te convinge că este alb imaculat, ți se pun în fața ochilor nuanțe care te ameteșc. Totul pare un ghem cu multe capete de ață la vedere; nu știi de care fir să apuci pentru a-l descălci! Lucrurile se complică și mai mult, având în vedere că până acum America n-a mai fost în situația de a opta pentru Casa Albă între un lider de culoare, un viitor președinte-femeie și cel mai în vârstă candidat, deja nominalizat senior republican Mc Cain.

Personajul cel mai pitoresc, domnul Barack Obama, provoacă multe controverse, dar el își vede imperturbabil de drumul său. Cu avantaj încă din start: are de partea sa populația africano-americană. Apoi, a făcut el ce a făcut și i-a scos din letargie pe tineri, altfel indiferenți la

În lumea de peste Ocean

PARTIAL S-A ALES: 3-1!

● Corespondență din SUA

✎ Colonel (r) Ion SOFRONIE

chestiunile politice, stărnindu-le intenția de a-l vota. Presa îl agreează și ea. De altfel, Hillary Clinton a recunoscut, la un moment dat, că imaginea adversarului este prezentată în culori mai atrăgătoare decât a ei. Ofiul cel mare al fostei prime doamne rămâne însă altul: sondajele arată că din ce în ce mai multe femei trec în cealaltă tabără, iar zierele răsucesc cuțitul în rană anunțând: „ladies are in love with Obama!”. Senatorul de Illinois s-a gândit și la imigranți. El militează pentru a li se oferi o șansă celor stabiliți ilegal în SUA și care nu se fac vinovați de alte infracțiuni: ei ar putea plăti o amendă, învăța limba engleză și rămâne printre americani.

Cât despre doamna Clinton, „Mrs. Experience, Mrs. Angry”, doamna furioasă, cum o numește presa, făcând trimiteri la campania dură pe care a promovat-o, s-ar putea spune că s-a mai domolit. Dar nu într-atât cât să nu lanseze alte și alte săgeți spre adversarul său. L-a atacat repetat că n-ar avea suficientă experiență în treburile politicii externe, dar un sondaj efectuat de New York Times/C.B.S. arată că această strategie nu i-a reușit: majoritatea alegătorilor cred că Obama va ști să gestioneze cu înțelepciune (experience) o criză internațională, iar 69 la sută consideră că senatorul de 46 de ani va fi un bun comandant al armatei. Hillary Clinton mai spune că adversarul său, preocupat mai mult de campanie, nu este prea activ în Senat și că se adresează electoratului în termeni vagi, care să nu-l angajeze prea mult. Asta declara doamna Clinton. În ceea ce o privește, presa zice că în ultimul timp ea pierde votanți din rândul femeilor, adică tocmai de acolo de unde vin marile speranțe. Și încă ceva! Când soții Clinton apar împreună la întruniri, și o fac foarte des, privirile oamenilor par, mai degrabă, atrase de fostul președinte, „A new Bill Clinton”, cum îl văd ziaristii în actuala sa postură. De aici impresia, defavorabilă doamnei, că este într-o prea mare măsură dependentă de soțul ei. Tot mai des apare întrebarea: „A făcut Hillary Clinton o campanie greșită?”

Nominalizat deja candidat prezidențial, republicanul Mc Cain se manifestă ca un domn; el declară că își respectă rivalii democrați, că sunt americani onorabili. Declarație oarecum de complezență, întrucât el i-a atacat în repetate rânduri pe cei doi pentru că au cerut retragerea trupelor americane. Mc Cain și Obama se acuză reciproc de naivitate în ceea ce privește poziția față de războiul din Irak. Mult mai tânărul coleg de Senat, dar adversar în campanie, chiar îl incriminează pe venerabilul său, împreună cu președintele Bush, a târât Statele Unite într-un război care n-ar fi trebuit niciodată autorizat și suportat! Colac peste pupăză, mass-media mai lansează o întrebare-bombă: În condițiile în care Mc Cain s-a născut în afara Statelor Unite, este el „eligible to be president”? Și tot din presă am aflat opinia unui analist care susține că americanii și-au dorit de mult timp să voteze un candidat de culoare pentru a demonstra că sunt lipsiți de prejudecăți, că le este străin rasismul. Oare?

După SUPER TUESDAY (5 februarie), pe 4 martie, s-a consumat CRUCIAL TUESDAY. N-a fost chiar așa! Previzibil, în tabăra republicană, John Mc Cain a devenit oficial câștigătorul. În cursa pentru investitura democratică la alegerile prezidențiale, Hillary Clinton s-a relansat în forță prin victoriile obținute în cele două mari state, Ohio și Texas. Cea mai lungă și cea mai costisitoare campanie prezidențială din istoria Americii de Nord este departe de a se fi încheiat!